

Kommentar til Klimarådets statusrapport 2026

Analysechef Otto Brøns-Petersen

5. marts 2026

Klimarådet vurderer ikke længere, at regeringens vedtagne klimapolitik er tilstrækkelig til at nå klimalovens 70 pct.-mål i 2030. Klimarådet anbefaler derfor en styrket implementering af den planlagte politik, men også at regeringen skal udarbejde en plan B, med skærpet klimapolitik, der kan sandsynliggøre, at 2030-målet nås. Det noteres, at Klimarådet vurderer, at regeringen når sit 2035-mål.

Det er dog en omkostningsfuld tilgang til klimapolitik, at der skal justeres løbende, hver gang der forelægges nye opgørelser. Der savnes derfor en analyse af omkostningerne ved at justere klimapolitikken tæt på mållåret sammenholdt med gevinsterne ved at nå 70 pct. reduktion i netop mållåret, særligt taget i betragtning af anskueliggørelsen af 2035-målet.

Et ensidigt fokus på målopfyldelse i et givet år skaber en bias mod at anvende de mest styrbare instrumenter. Det vil tale for at friholde f.eks. landbrugets udledninger, da reduktionerne herfra er usikre. Det vil dog være samfundsøkonomisk uhensigtsmæssigt, da det vil medføre nogle relativt dyre reduktioner.

Generelt bør man være varsom med anbefalinger på baggrund af løbende fremskrivninger. I statusrapporten fra 2023 vurderede Klimarådet, at der udestod et reduktionsbehov for at opfylde 2025 klimamålet. Det foranledigede en række anbefalinger om 'hurtig handling', herunder højere afgift på diesel, annoncering af en afgift i landbruget og fremrykning eller forhøjelse af den allerede vedtagne afgift i industrien. Skyggepriserne ved disse tiltag er ikke opgjort i rapporten.

I 2024 rapporten fra Klimarådet forelå ny opgørelse af kulstofrige jorder, som betød at det alligevel vurderedes sandsynligt at nå den nedre grænse i 2025-målet. Udsving i opgørelserne kan være strukturelle eller tilfældige af karakter. At imødegå tilfældige udsving kan blive særdeles dyrt. Derfor opfordres Klimarådet til generelt at forholde sig til omkostningen ved at imødegå udsving i opgørelserne og øge sikkerheden for målopfyldelsen.

I stedet bør 70 pct.-målet styres efter på samme måde som budgetlovens underskudsgrænse. Grænsen skal være opfyldt i planlægningen, men overskridelser er tilladt ved uforudsete stød. Derfor bør det være tilstrækkeligt, at både Klimarådet og regeringen sidste år vurderede, at klimapolitikken var tilstrækkelig til at nå 2030 målet og ikke lægge op til, at regeringen skal udarbejde en plan B.

Særligt i EU er der i det forgangne år sket store ændringer i klimapolitikken, herunder vedtagelsen af et 2040 klimamål.

Det er godt, at Klimarådet er positivt stemt over for internationale kreditter til opnåelse af EU's 2040 klimamål, da disse kan understøtte en omkostningseffektiv grøn omstilling. Klimarådet bemærker dog også risici ved handel med internationale kreditter, da der grundlæggende er risiko for lækage, dvs. at initiativet ikke reelt reducerer de globale udledninger.

Lækagerisici er en særligt relevant betragtning i klimapolitikken, der dog kun diskuteres for udvalgte områder af Klimarådet.

Andre særdeles relevante diskussioner om lækage vedrører de selvstændige danske klimamål. Klimarådet pegede i statusrapporten fra 2025, at godt 80 pct. af EU's nettoudledninger snart vil være omfattet af et kvotesystem. Det indebærer altså dobbeltregulering og dermed omfattende lækage at have selvstændige danske klimamål¹, hvor reduktioner i Danmark modsvares af større udledninger i andre lande.

Ligeledes er der lækagerisiko i EU's egen klimapolitik. F.eks. vil der, som påpeget af Klimarådet, være overlap mellem udledninger omfattet af byrdefordelingsaftalen (ESR) og det nye kvotesystem (ETS2).

Begge dele er med til at øge omkostningen betydeligt ved den grønne omstilling, da omkostningerne øges uden tilsvarende reelle reduktioner. Derfor efterspørges det, at Klimarådet fremover ligeledes forholder sig til ovenstående lækagerisici.

Vedrørende EU's klimapolitik forholder Klimarådet sig ikke til niveauet for EU's klimamål for 2040. Det overordnede sigtepunkt i EU er klimaneutralitet i 2050. Klimamålet på 85-90 pct. i 2040 er derfor et stejlt delmål på stien mod klimaneutralitet. Det betyder, at der er risiko for, at dyre reduktioner rykkes frem og dermed fordyrer omstillingen. Skulle 2040 målet være lineært skulle det i stedet være på 78 pct.²

Som CEPOS flere gange har efterspurgt, er Klimarådet blevet mere opmærksomme på samfundsøkonomiske betragtninger i klimapolitikken. Det er bl.a. fornuftigt, at rådet anbefaler, at regeringen ikke blot satser på én teknologi (CCS), ligesom det anbefales, at landbrugets udledninger reguleres gennem et fælles europæisk prissignal, f.eks. gennem et kvotesystem. Begge dele kan bidrage til at minimere omkostningerne ved den grønne omstilling.

¹ Brøns-Petersen, Otto & Line Andersen(2025): "Sådan bør klimamål for 2035 fastlægges". CEPOS. <https://cepos.dk/artikler/sadan-bor-klimamal-for-2035-fastlaegges/>

² Đurana, Radovan, Line Andersen & Carlo Stagnaro (2025): "A Linear Route to Net Zero: Why the European Commission's 2040 Target Is Costly, Inflexible, and Risky". EPICENTER. <https://www.epicenternetwork.eu/briefings/a-linear-route-to-net-zero-why-the-european-commissions-2040-target-is-costly-inflexible-and-risky/>